

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik jul. és aug. hónapban minden vasárnap.

Előfizetési ára:
 egész évre - - - - - 10 K
 fél évre - - - - - 5 K
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Kardos Miksa.

Helyettes szerkesztő:

dr. Plukovich Sándor.

Laptulajdonos:

Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137. szám.

A véderőjavaslatok tárgyalásának kezdetén.

Mialatt az ország hangulata fenségesen nyugodt, odafent a képviselőházban megkezdődött a véderővita, amelyet az ellenzék töle telhető erővel hosszúvá tenni iparkodik, hogy mily sikerrel, azt már jóformán biztossággal előre sejtethetjük. Az ország teljes nyugalma azonban nagy lélektani, erkölcsi, sőt materiális igazolása a kormánypolitika jóságának. Mert a nemzet e hallgatása nem a temető csendje, sem az elnyomottak néma keserősége itt, sem az a nyomasztó csend, amely viharok kitörését előzi meg. Az ország nyugodtsága belényugvást jelent az új korszakba, megelégedést jelent a politika irányával és eredményeivel. S legfeljebb belécsömörlést jelent oly meddő harcokba, amelyek a nemzetnek és dinasztjának, egyképen kárára szolgálnak, s amely harcokkal azok a tüzesvérű és nagyfantáziájú hazafiak, akik abba a nemzetet bevitték, egyszer már nagy szenvedések és nagy megpróbáltatások özönét zuditották az országra, anélkül, hogy e felfordulásokkal egyebet elértek volna, mint egy új többséget, az új többségnek rövid négy éves kormányzatát, s a négy éves kormányzat eredményeképpen oly fokú kiábrándulást, szép és nemes illúziók oly nagy összeomlását, amennyit a szabadelvűpárt harminc esztendei uralma alatt sem kellett elviselni a nemzet szívének és idegeinek.

Midőn tehát egy minden tekintetben nyugodt országról lehet beszélni, az ellenzék ismeretes taktikával akarja megakadályozni, hogy a véderőjavaslatokból törvény legyen. Persze hirdeti uton-utfélen, hogy a vita magas fokon áll és hogy méltóságjeljes mederben folyik. Hogy nem más a célja az ellenzéknek, mint a vitának mennél hosszabb időre való elhuzása, azt már az első két nap is megmutatta. Igazán neveltséges követelésekkel állottak elő, minő például az, hogy a jegyzőkönyvet érthetőbb hangon olvassák, azután több napirend előtt való

felszólalás jött sorra, természetesen a szónokok iparkodtak a tárgytól lehetőleg elkalandozni. Így Hock János a föld-rengés borzalmainak, történetének, geológijának eléggé unalmas és a napilapokból tulontul ismeretes lefestésével mutatta meg, hogy nem mint Kecskemét igaz barátja beszél, hanem pártszenvedélytől elvakítva. Ép nem keltett szimpathiát azáltal, hogy ép ily tárggyal akart obstruálni. Ugy tudjuk, hogy Kecskemét város mértékadó körei fel is akarják használni az első alkalmat, hogy Hock János eljárása fölött megbotránkozásuknak nyilvános kifejezést adjanak.

Maga a vita egyáltalában nem kelt rokonszenvet, de oly nagyarányu, hatalmas és imponáló többség mellett nem is célirányos, főképp, ha tekintetbe vesszük, hogy a miniszterelnök a katonai javaslatok kérdését megtisztította minden mellékvonatkozástól. Mindenki tisztában van azzal, hogy az ország biztonsága, a nemzeti célok védelme elodázhatatlan köteleességévé teszi a jelenlegi képviselőháznak, hogy a véderő fejlesztéséről gondoskodják. Ezt a kérdést feltételektől függővé tenni nem szabad. Szól ez különösen azoknak a törekvéseknek, amelyek komplikálni szeretnék a véderőreform nagyon is egyszerű és nagyon is világos kérdését; akik a választójogi reform megvalósítását elébe szeretnék tenni a katonai javaslatok megvalósításának.

Akik a választójog kiterjesztésének valódi barátai, azoknak nem volna szabad a választójog reformját keresztülfektetni a küszöbön, hogy utjában a nemzeti védelem problémáját megállítsa. Ily eljárás nem használna az ügynek s népszerűtlenné tenné magát a reformot.

A kormánynak komoly szándéka a választójog reformjának kérdését minél előbb megoldani, de éppen mert komoly szándéka, az utánunk következő nemzedékeket nem nyomoríthatja meg avval, hogy a fontos, legujabb statisztikai adatokat be se várva, hebeburgyán tákoljon össze valamelyes törvényjavaslatot.

Aki a miniszterelnök határozott kijelentései dacára is avval vádolja a kormányt,

hogy a választói jog kiterjesztésére vonatkozó javaslatok betérjesztését szándékosan hátráltatja: azok nem a reformot akarják, hanem a reform követelésének hangoztatásával politikai zavarokat szeretnének támasztani.

Az ország hangulata azonban nyugodt, a nemzet reménykedő. Bizik a többségben és bizik a kormányban, hogy mindent megtesz, semmit el nem mulaszt, ami Magyarországnak igazán javára szolgál.

Kecskeméti levél.

Kecskemét, 1911. jul. 11.

Mint újságíró olvasóinknak tartozó kötelesség, mint szakembert, illetve tanárt a tanulási vágy s mint igazságszerető embert a való tényállás megismerése Kecskemétre utaztatott, hogy szemtől-szembe lássam a „*magyar Messind*”-t a *síralmak városát*, a *hajléktalanok metropolisát* stb. stb. Annyi epitetonnal ékítette fel a riporter fantázia ezt a nagy várost, hogy szinte több neve forog közszájon, mint ahány ház dől a minap össze. Mert sietek megállapítani, hogy a napi sajtó, egy-két kivétellel tulzott. A különbség a tényleges kár s a hír szárnyán megnövekedett katasztrófa között körülbelül annyi mint Hock és Horváth beszéde között. A két kecskeméti követ előadása a mérője a valóságnak és mendemondának. Mert Hock obstrukciós földrengési beszéde ép oly messze volt a komolyságtól és őszinteségtől, mint Kecskemét attól, hogy *romokba heverjen*. Még Hock Jánostól sem tételvezhető fel, hogy ha igazán milliós károkról lehetne beszélni, akkor oly hangon s annyi álpáthosszal kérjen segítséget, amint azt a szerdai gyűlésen tette.

Annyi bizonyos igazat mondott Horváth kecskeméti követ, hogy ő nem tudja megítélni a katasztrófa nagyságát, mert kecskeméti szülött és lakos. Bár igaz, hogy azok, akik csak a földrengés pusztításait szemlélik korántsem alkothatnak a veszélyről oly tiszta képet, mint akik a borzalmas éjszakát is átélték. A szörnyű rémület, mely ily alkalmakkor mindenkit rabul ejt, hetek s hónapok multán is mint uralkodó benyomás elhomályosít minden más emléket. Ehhez járul a szabadjára eresztett csapongó fantázia, mely máris képtelenebbnél-képtelenebb mesékhez, égi tüneményekhez fűzi a dolgot. Megszólítom körutamban az egyik rendőrt *Sasskó Énok* 9. sz. gyalogrendőrt s kérdezem hol érte őt a rémes éjszaka. Bőbeszédűséggel s tudományt mázzal keverve meséli, hogy ugy 2 óra tájt a IV-ik tized (kerület) őrszobájából

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írásu

— Olcsóbb bármely írógépnél. —

ROYAL STANDARD ÍRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nél-

:: kül vezeti a legkisebb és vastagabb papirost is. ::

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István ur Erzsébet szálló. — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36-96

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

kijövet látta, hogy nyugat-keleti irányban sötét, kerek felhő közeledett a város felé nagy sebességgel. Ijedten hívta egyik kollegáját az örszobából, mert igen rossz előérzet fogta el, Alig hogy társa kilép, a felhő ketté válik, hirtelen villám tör belőle elő, miközben a talaj rettenetes dübörgés közben annyira ingásba jött, hogy „egymást fogtok a pajtáson nehogy elesünk”. Ilyen s ehhez hasonló előadásokkal adják elő a magyar Messinának a szomorú történetét. Szóba eredtem vagy 8—10 emberrel a kaputostól a dolmányosig, a katonától a tűzoltóig, de igen kevés eredménnyel.

Annai tény, hogy a hatalmas földingás, ha nem is okozott akkora kárt, amint írják mégis egyike volt a leghatalmasabbaknak, melyek valaha hazánkat meglátogatták. Azon hitben, hogy városunk művelt közönsége részben tanulmányai, részben 3 év előtti ilyen műszakelődásom révén, melyet a messinai katasztrófa alkalmával tartottam, eléggé ismeri a földrengések általános okait s fajtáit, mellyel a bővebb tudományos fejtegetést. A kecskeméti földindulás a földrengések három fajtája (vulkanikus, beomlási, tektonikus) közül az u. n. *tektonikus örvényes rengések közé tartozik s a nagy Alföld állandó sülyedése következtében bedőlt réteg eltorlódásokból magyarázható.* Valószínű, hogy a rengés *epicentruma* nem Kecskeméten s egyáltalán nem *lakott területen volt*, legalább a *rengés nagy kiterjedéséből s viszonylagu gyengésségéből erre következtettek.* Kecskemét és környéke (Eger ugylátszik véletlenül maradt ki, mert környéke a geológiai köztudatban „notorius” rengési központ) állandóan veszélyeztetett központ mert az évtizedek óta megállapított rengési törésvonal zónájába egész területével benn foglalattik. Speciálisan a legutolsó földrengés rombolását növelte, hogy az aránylag nem túl erős tektonikus rengés örvénylő mozgással kombinálódott. A tudomány szempontjából ez növeli az érdekességét és értékét ennek a tüneménynek. Van 3 klasszikus példája az örvénylő mozgás eredményének. A kath. nagy templom tornyának felső harmada a városház felé elcsavarodott, nem különben a zsidó templom pleh kupolája, a Nagykőrösi utca 2. számú ház földszintje pedig egy jó arasznyira kitolódott a gyalogjáró felé.

Mindhárom oly remek s kétségbe nem vonható példája az örvénylő tektonikus földingásnak, hogy mindenkoron demonstráló példája lesz a klasszikus esetnek.

Nem sorolom fel topografice az érdekebb romokat, megtették több kevesebb hűséggel a fővárosi lapok, csak azt kell konstatálnom, hogy a masszívum épült új modern épületek 95% sértetlen. Teljesen összeomlott házak alig vannak, mert a Timársori, meg a Cigányvárosi vityilök nem sorolhatók ide.

Kivétel talán csak a klasszikus szépségű városháza alkot. Ez a monumentális gyönyörű

épület alaposan tönkrement. Szép falfestményekkel ékített közgyűlési terme csupa romhalmaz. A terem bal sarkának cirádákkal ékített éves boltozatát bezuzta a lezuhant főkérmény. Ép az ellenzéki padosorokon hevert a reneteg téglahalmaz. A folyosók hosszában, keresztben (épen az örvénylés s változó hullámok miatt) megrepedeztek. A katonatügyi, adóügyi osztályok annyira megrongálódtak, hogy az adófizetők nagy öröme a hivatali órák még mindig szünetelnek. A Royal szálló felé néző hátsó kupola pedig közepén kettérepedt.

Csodálatosan épségben maradt a Ferenc-rendiek 200 éves régi temploma. Egyetlen repedés sem látszik rajta. A kath. nagytemplomnak azonban behorpadt az egész boltozata s a föltár is összedől. Az elcsavarodott tornyon levő tűzoltóóri különítmény is lakatlan. A középületek közül különösen az iskolák sokat szenvedtek, ha a rengés nappal a tanítási időben történik, ugy az igazán katasztrófális lett volna. Igen megrongálódtak a kórház és a kaszárnyák is. Klasszikus rom a Csongrádi utca néhány háza s a Katona József-utca 2. sz. ház, melyet a legelső szél romba fog dönteni. A város egyébként inkább egy *hatalmas orkán pusztítását*, s nem földrengését mutatja, mert a pusztulás főleg kémények ledöntésére szorított s nagyobb bajt s a sok kilakoltatást ezek beomlása okozta. A városban pionnir őrségek cirkálnak munkára készen, de temivalójuk alig akad. A lakosság különben teljesen nyugodt, s kezdi a dolgot kedélyesebb oldaláról felfogni. A szabadban való alvást inkább heceből, mint komoly szükségből úzik néhányan. Csak a vendéglők (kriminális roszzak) vannak zsuffolva. Az asszonyok hirtelen nyugodtak vidékre mentek nyaralni s így sok a szalmaözvegy s még több a kiváncsi idegen. Szóval nemcsak azért nincs szükség országos segélyakcióra, mert ez sértene a Civilek büszkeségét, hanem azért sem, mert a kár nem oly nagy mérvű, amint állítják, bár épen a vályoggal építkező alsóbb néposztályok tényleg nagyon megkárosodtak s a város a beérkezett segélyeket ezek felszélyezésére fordítja. Egy azonban tény, hogy ha Kecskemétet a közeljövőben újabb földrengés, a mostaninál sokkal gyöngébb is érné olyan katasztrófát idézne elő, amilyenről a lapok most írtak vagy amelyet Hoek János próbált obstrukciós beszédében lefesteni. Jó lesz hát nem falra festeni az ördögöt, nehogy rácafoljon Lóczy Lajos, különben megbízható jóslatára, mert akkor a kőbányák plebánosának ékes szava nem lesz elegendő s az okatlanul becsmélte kormány igaz jóakarására lesz szükség. De egyelőre nyugodtak lehetünk — a kecskeméti is azok, — ők is inkább mulatnak a bámszokódó idegeneken, mint szomorkodnak összedült kéményeiken. A nyári szenzáció hullámai pedig hiszünk rövidesen rendes medröke térnek.

Kecskemét most mindenestre érdekesebb város s kit utja erre vezet, jól teszi, ha maga is meggyőződik milyen messze van Kecskemét Messinától. X. M.

HIREK.

Személyi hir. Dr. Demetrovics Vladimír polgármester városi, hivatalos ügyekben néhány napra Budapestre utazott.

Városi közigazgatási bizottsági ülés. Városi törvényhatóságunk közigazgatási bizottsága pénteken folyó hó 14-én *Markovits Béla* főispán elnökle mellett a rendes havi ülést tartotta, amelynek tárgysorozatán az előadók rendes jelentése szerepelt. Köszönettel vette tudomásul a közigazgatási bizottság a miniszter jóindulatát az iskolatagozói intézmény létesítése által, de egyelőre nem óhajtja az állás-szervezni a város, amennyiben önálló tanfelüllyel kiirendeltséget szeretne mindenestre létesíteni e nagyforgalmu, jelentőségteljes város területén.

Ujvidék szab. kir. város Kecskemétnök. Dr. Demetrovics Vladimír polgármester a város közönsége nevében a következő részvétiratot küldte szerdán Kecskemét város polgármesteréhez:

Nagyságos *Kada Elek* polgármester Urnak
Kecskemét.

Fájdalommal értesült az egész ország és vele Ujvidék szab. kir. város közönsége ama mérhetetlen csapásról, mely Kecskemétet a földrengés által sújtotta.

Fogadja polgármester úr Ujvidék szab. kir. város közönségének és a városi tanácsnak őszinte részvétét; polgárságuk ismert önrzete és áldozatkészsége fogja lehetővé tenni, hogy e nehéz csapást minél előbb kiheverjék.

Dr. Demetrovics Vladimír
polgármester.

Kada Elek polgármester a következő táviratban köszönte meg a részvétet:

Polgármester — Ujvidék.

Város közönsége és tanácsa meleg részvétéért fogadja Kecskemét hálás köszönetét. Állam, társadalom, különösen a városok együttérzése erőt ad a helyreállítás munkájához.

Kada, polgármester.

Mulatság. A „Frohsinn” dalegylet ma vasárnap tartja a lövöldében kerti mulatságát. Délután 5—7-ig a katonazene játszik, míg este 8 órakor a hangverseny veszi kezdetét, amelynek érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy résztvesz benne több számmal a rumai dalegylet férfikara is. A hangversenyt tánc követi.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Wéber*

Lessing „Laokoon“-ja és a művészet alapelvei.

— Irta: dr. Piukovich Sándor. —

II.

Ez a műregek szolgálat kiinduló pontul Lessing Gotthold Ephraimnak kiváló munkájában, mely „Laokoon” címet visel. A nagy esztétikus nem is annyira a Laokoon szoborról, mint inkább a művészet alapelveiről kíván értekezni. Műve nem képez szerves egészet, hiszen nincsen befejezve és nem adják a befejezést kellőképpen azok a későbbi munkák sem, melyek „Wie die Alten den Tod gebildet” és „Briefe antiquarischen Inhalts” címen ugyancsak tőle maradtak fenn. Inkább elmefuttatásnak kell Lessing „Laokoon”-ját tekintenünk, hiszen ő maga mondja, hogy „inkább utamra térek, ha ugyan a sétálóknak határozott utja van” és így sétálnak kell jelezniünk művét a művészet remek birodalmában.

Ez a munka Winckelmann alapján kezdí fejtegetéseit. Vergilius ugyanis úgy adja elő „Aeneis”-ében, hogy Laokoon rettenetes lármát csapott akkor, midőn a kígyó megharapta.

Ellenben a mű alkotásán ugy vesszük észre, hogy Laokoon száját alig nyitja ki egy-egy fájdalmas sóhaja, de semmiesetre sem a Vergilius zaját olvashatjuk le az arcáról. Winckelmann szerint ennek az oka az a fenséges nyugalom, mely a görög embernek és evvel kapcsolatban a görög műalkotások sajátja. Lessing itt azonban másképp igyekszik magyarázni a lármának az elhallgatását, szerinte a görögök alkotásaikban a szép eszméjét igyekeztek megvalósítani és száműzték a művészet birodalmából minden oly képet, mely e tervük elérésébe akadályt gördített volna. Érdekes megemlítenünk, hogy Pauson és Pyreicus, mint akik németalföldi festők lázas tevékenységének módjára, rutabnál-rutabb rajzakkal igyekeztek a közönség figyelmét magukra vonni, ép az ellenkező hatást érték el. A közönség az ilyen rhyarographokat, mondhatni kocapiktókat, tekintetükre sem méltatta és e két festő szegényesen hunyta le örök álomra szeméit. Nem kevésbé érdekes a thébaiaknak ama rendelete, mely csupán csak a szépítő utánzást engedí meg, a tozképet festőket pedig a legszigorúbb büntetéssel sutja. Csak szép testet szép formában akartak művészetükben bemutatni, az olympusi győzők is csak akkor kapták meg életnagyságu szobrukat, ha háromszor arattak Olympia mezején győzelmet.

Ez intézkedések és törvények azt akarták elérni, hogy „rút” festmény vagy szobor ne kerüljön szemek elé. A rútságot felköltő érzéseket valami módon enyhíteni igyekeztek, így a haragot mogorvaságra szállították le, sőt a monda szerint a villámot szóró Jupitert is mint komoly, nyugalmas alakot mutatják be a görög műrekek. Van például Timanthesnek egy alkotása, melyben Iphigenia feláldoztatását ábrázolja. Az atya arcát, nehogy valamiképp túlságos bánat által visszatetszést idézzon elő, a művész elfordítja, csupán a szép érzék fejlesztése és a szép eszméjének megvalósítása érdekében.

Ez az oka tehát annak, hogy a művészek Laokoonot nem mutathatták kiabálóknak; mint olyan hős, ki csak fájdalmasan sóhajt, a szép eszméjének elérését csak elősegíti, de a nagy kiáltás nem idézett volna elő tetszést, hanem visszatetszítőleg fogadtuk volna a rhodusiaknak szobrászatát alkotását.

Annál is inkább kellett ezt így ábrázolniok a művészeknek, mert a szobrász az örökké változó természetből csak egy pillanatnyi mozzanatot vehet tárgyául. Leginkább azt a mozzanatot fogja majd előszeretettel választani, amelyben az indulatnak, vagy szenvedélynek oly fokát vehetjük észre, melyből ugy az előzményekre, mint a következményekre biz-

Postadobozokban 30 f.-től, Ruha dobozokban 40 f.-től, Női kalapdobozokban 70 f.-től feljebb, **ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR.** Dobozok mérték után gyorsan és olcsón. **ÉKSZER DOBOZOK** a legmodernebb kivitelben.

Nagy könyvkötészet és dobozárugyár.

BARTH DOMONKOS Zrinyi Ilona utca 15. szám.

TELEFON 314.

Hajónk elhalad a szép Dunasoron és már messziről elénk varázsolja a Szent Mártonról elnevezett székesegyházat, amely különösen azért érdemel figyelmet, mivel Magyarország királyait jó időn keresztül itt koronázták. A gót és barokk stílus dominál az épületben, a régebbi részek a góth stílusra vallanak, míg az újabbak a barokk stílusra engednek következtetni. Körülbelül a 15. század második feléből valók az első, templomról való feljegyzések. Itt adtak helyet Alamizsnás szt. János alexandriai patriarchának is, amelyet a szultán küldött Mátyás királynak ajándékba. A főoltár mögött a templom kívül eső részben üvegtető alatt találjuk Donner Raffael egyik kitűnő művét, Szent Mártonnak lovászobrárt. 1863-ban Heiller Károly városi plébános lelkes közbenjárására kezdték a templom restaurálását foganatosítani, még pedig Lippert József műépítész szakszerű felügyelete mellett. Több sírbolt is található itt, amelyek közül különös jelentőséget van hivatva kelteni Pázmány Péternek sírboltja. A templomhoz tartozó melléképületekben egy igen érdekes könyv- és levéltára akadunk, mely főként a renaissance felvirágzása alkalmával a humanista iránynak megfelelő értékes alkotásokat rejt magában. A székesegyházi templomnak érdekes nevezetessége a gulalokban épült torony, amely újabb keletű és amelynek hegyét vánkoston nyugvó alakban ábrázolva a magyar korona díszíti. A templomot körülveszi a nagyprépostnak erkélyes háza, amely 1632-ben épült. A pozsonyi kanonok lakása a domtól északnyugatra húzódó Káptalan utcában foglal helyet.

De maga Pozsony városa, hosszú múltjára való tekintettel, számos egyéb monumentális és jelentőségteljes alkotással büszkélkedhetik. Az az épület, amelyet jelenleg az itélő tábla birtokol, székhelye volt régen az országgyűléseknek. 1753-ban keletkezett és itt ülészték a magyar országgyűlési rendek 1848-ig. Itt vetette fel a híres gróf Széchenyi István a Magyar Tudományos Akadémia alapításának eszméjét. Pozsony város emléktáblával jelölte meg az épület falán azt a fontos eseményt, hogy az 1848-iki korszakalkotó törvények itt kerültek elfogadásra, tette pedig ezt a törvények hozásának ötvenedik évfordulóján.

(Folyt. köv.)

**Wagner Testvérek 5-ös számú
pörkölt kávéja a legfinomabb.**

Versenyárgyalási hirdetés.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 16363 Kig. 1911. számú határozata folytán a Zrinyi Ilona, Boesky, II. Rákóczi Ferenc és Flatt utcában létesítendő városi csatornák kiépítésére ezennel nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek a következő feltételek mellett:

1. A kiépítendő csatorna hossza mintegy 1404 fm. 30/45-as 1100 fm. 60/90-es 100 fm.

80/120-as 200 fm. Költségleírányzati összeg az összes munkálatokra 23000 korona.

2. A munkálat a megbizástól számított 8 napon belül megkezdendő és úgy folytatandó, hogy legkésőbb további 60 napon belül a csatornák a közhasználatnak átadhatók legyenek.

3. Az ajánlati mintában az egységárák számokkal és szavakkal is kiirandók.

4. Ajánlatot tehet minden magyar állampolgár akinek ezen munkálatokban megkívánt iparengedélye van s amennyiben ilyennek birtokában nem lenne, ajánlatának elfogadása esetén az értesítéstől számított 8 nap alatt köteles a városi tanácsnak bejelenteni képesített munkavezetőjét.

5. A magyar nyelven szerkesztendő 1 koronás bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt és sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok közvetlen posta útján 1911. évi augusztus hó 10. napjának d. e. 10 órájáig nyújtandók be Ujvidék szab. kir. város polgármesteréhez azon felirással: „N. N. ajánlata Ujvidék szab. kir. város Zrinyi Ilona, Boesky, II. Rákóczi Ferenc és Flatt utcai csatorna építkezési munkálataira”.

6. Az ajánlathoz a vállalati összeg 5%-ának megfelelő bántépénznek Ujvidék szab. kir. város pénztárába történt letételéről szóló nyugta csatolandó.

7. Ajánlati mintalapok és vállalati feltétel telek a törvényhatósági mérnöki hivatalnál kaphatók.

8. Ajánlattevők, akik Ujvidék szab. kir. városának még eddig munkát nem szolgáltattak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

9. A műszaki műveletek Ujvidék szab. kir. város tvh. mérnöki hivatalánál betekintethetők.

10. A beérkezett ajánlatok 1911. évi augusztus hó 10. napján d. e. 11 órakor fognak a városháza kistanáctermében felbontatni. Ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői a felbontásnál jelen lehetnek.

11. Ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

12. Ajánlattevők az 1907. III. t.-cikk értelmében a magyar szent korona országai területén termelt anyagot, hazai iparosoktól szer-

zett aknafedeleket, rácsokat és hágesóvasakat és hazai munkaerőt tartoznak alkalmazni.

13. Távirati vagy határidő leteltével beérkező, avagy olyan ajánlat amelyhez az előirt bántépénzről szóló letéti nyugta nincs csatolva, nem fognak figyelembe vétetni.

14. A városi tanács fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tetszés szerint válasszon, esetleg egy ajánlatot se fogadjon el.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1911. évi július hó 8-án.

Dr. Demetrovics Vladimir,
polgármester.

Szivarkapapír és
szivarkahüvely

ABADIE
PÁRIS

Minden tőzsdében kapható

Azonnalra kerestetik
társ vagy vevő

nagyobb összeggel, egy szép és **jövedelmező iparvállalathoz** nagyobb állandó vevőkörrel.

Ajánlatok ezen lap kiadóhivatalához „C. F. 100000” jelige alatt intézendők.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

**A legjobbhírű egyenruha-
készítő intézet**

SUKDOLÁK A.
Pétervárad.

Elvállal mindenfélű egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Kávéház helyiség

a legforgalmasabb helyen azonnal kiadó.
:: Bővebbet e lap kiadóhivatalában. ::

Hajós Testvérek Ujvidék.

Gyár: Széchenyi-utca 9. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.
Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szörmefestés. Szörmeeladás. Agytolltisztítás.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközölünk. —

Külön gallértisztító osztály.

Kiadó.

Orbán Ignác műszaki tanácsos József főherceg utcai villájában villamos vasut mentén, modern lakás vízvezetékkel, fürdőszobával, melegvízfűtéssel, villany és gázbevezetéssel. — Bővebb felvilágosítást a házmester nyújt.

Kiadó

2 világos száraz raktárhelyiség és 2 pince, amely különösen fűszerkereskedőknek alkalmas. Bővebbet nyújt Stojanovits Szvetozár Kossuth Lajos utca 9.

Keressük mindenütt a legjobbat!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál. Igyunk és kérjünk mindenütt.

Szántói

természetes savanyúvizet, mely gazdag természetes szérvavtartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi-összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve hasznos, elsőrangú asztali és gyógyviz.

Bornak: fűszer
Betegnek: gyógyszer
Egészségesnek: óvszer

Főraktár: Ujvidéken Wagner Testvérek fűszerkereskedőnél.

Hirdető cégek figyelmébe!

Az „Ujvidéki Hírlap“ban e hóban lejárt éves hirdesek helyei kedvező feltételek mellett bérelhetők a kiadóhivatalban. — Telefon 137. Telefon 137.

Sztefanovits Kávé.

A magyar királyi államvasutak menetrendje.

Budapest—Zimony—Belgrádi vonal.

Érvényes 1911. május 1-től.

Kell. expr. 902. I.	V. v. 934. II. III.	Gy. v. 906. I. II.	Sz. v. 908. I. III.	Sz. v. 912. I. III.	V. v. 936. II. III.	Sz. v. 916. I. III.	Gy. v. 904. I. II.	Sz. v. 914. I. III.	Sz. v. 918. II. III.	Sz. v. 910. I. III.	Állomások	Sz. v. 909. I. III.	K. expr. 2) 901. I.	Sz. v. 919. II. III.	Sz. v. 917. II. III.	Sz. v. 913. I. III.	Gy. v. 903. I. II.	Sz. v. 911. I. III.	Sz. v. 907. I. III.	V. v. 923. II. III.	Gy. v. 905. I. II.
	i. nyp. 11 20	—	7 10	7 45	12 50	—	2 20	3 20	6 25	8 00		10 10	i. 5 45	érk. ny. 6 25	6 17	7 25	9 55	1 05	12 40	7 20	—
—	—	8 16	9 46	2 40	—	4 00	4 29	8 03	9 41	12 19	i. 3 37	—	4 27	5 27	7 44	—	10 54	5 20	—	8 52	
1 37	—	9 09	10 59	3 52	—	5 05	5 26	9 15	—	2 04	„ 2 07	3 43	Bpest. 933. 6 30	11 05	10 43	4 00	—	—	—	7 58	
—	—	9 35	11 41	4 30	—	5 55	5 53	—	—	3 01	„ 12 59	—	Józsefv. II. III. 5 48	10 31	8 52	3 13	—	—	—	7 20	
—	7 10	10 03	12 21	5 10	7 46	—	—	10 33	—	3 47	„ 12 07	—	—	5 05	10 02	8 09	2 24	—	—	—	
2 37	7 30	10 14	12 34	5 23	8 06	—	6 36	10 46	—	4 02	é. Szabadka i. 11 50	2 08	—	6 56	4 50	9 50	7 54	2 07	—	6 37	
2 44	—	10 30	1 44	5 35	—	—	6 48	11 00	—	5 20	i. Szabadka é. 10 21	1 53	—	6 37	—	9 38	7 24	1 21	—	6 25	
—	—	—	1 51	5 42	—	—	—	11 08	—	* 5 27	„ Sándor * 10 14	—	—	—	—	—	7 16	* 1 14	—	—	
—	—	—	2 13	6 06	—	—	—	11 31	—	5 52	„ Nagyfény 9 52	—	—	—	—	—	—	6 51	12 53	—	6 06
—	—	11 03	2 40	6 27	—	—	* 7 22	11 52	—	6 22	„ Topolya 9 29	—	—	—	—	* 9 07	6 26	12 31	—	5 51	
—	—	—	2 59	* 6 46	—	—	—	—	—	6 43	„ Kishegyész 9 04	—	—	—	—	—	* 6 01	12 08	—	—	
—	—	11 20	3 04	6 51	—	—	7 40	—	—	6 48	é. Bácsfeketehegy i. 8 58	—	—	—	—	—	5 56	12 03	—	5 33	
—	—	11 22	3 10	6 53	—	—	7 41	—	—	7 03	i. Bácsfeketehegy é. 8 53	—	—	—	—	—	5 51	12 00	—	5 30	
—	—	11 34	3 23	7 06	—	—	7 53	—	—	7 18	é. Ujverbász i. 8 36	—	—	—	—	8 38	5 34	11 45	—	5 16	
—	—	11 37	3 28	7 11	—	—	7 55	—	—	7 25	i. Ujverbász é. 8 31	—	—	—	—	8 37	5 26	11 36	—	5 15	
—	—	—	3 40	7 22	—	—	—	—	—	7 38	„ Kiskér 8 19	—	—	—	—	—	5 14	11 25	—	—	
—	—	11 51	3 47	7 30	V. v. 924. 922.	V. v. —	—	—	—	7 46	„ Ókér 8 10	—	V. v. 921. 931.	V. v. —	—	—	5 05	11 19	—	5 01	
—	—	12 03	4 04	7 47	—	—	—	—	—	8 13	„ Kiszács 7 43	—	II. III. I. III.	—	—	—	4 47	11 04	—	4 47	
—	—	—	* 4 12	* 7 55	II. III. II. III.	—	—	—	—	* 8 21	„ Piros * 7 37	—	—	—	—	—	* 4 38	* 10 56	—	—	
4 13	—	12 20	4 25	8 09	—	—	8 37	—	—	8 35	é. Ujvidék i. 7 22	12 01	—	—	—	5 55	4 23	10 41	—	4 29	
4 18	—	12 25	4 50	—	1 54	5 42	8 44	—	—	8 53	i. Ujvidék é. 6 55	11 54	7 20	11 04	—	7 48	—	10 28	2 44	4 22	
—	—	* 12 30	4 57	—	2 01	5 49	* 8 49	—	—	8 59	„ Pétervárad megálló 6 50	—	—	10 57	—	—	—	10 23	2 38	* 4 17	
—	—	—	5 03	—	2 07	5 55	—	—	—	9 06	„ Pétervárad 6 44	—	—	7 08	10 50	—	—	10 17	2 32	—	
—	—	12 43	5 13	—	2 21	6 05	9 02	—	—	9 16	„ Karlóca 6 34	—	—	6 58	10 34	—	7 33	—	10 08	2 22	4 05
—	—	1 12	5 54	—	3 03	6 48	9 31	—	—	9 57	é. India i. 5 55	—	—	6 13	9 32	—	7 05	—	9 26	1 38	3 35
—	—	1 13	6 09	—	3 09	7 01	9 37	—	—	10 15	i. India é. 5 35	—	—	6 01	—	—	7 00	—	8 58	1 37	3 34
5 31	—	1 53	7 06	—	4 14	8 01	10 18	—	—	11 14	é. Zimony i. 4 34	10 26	4 44	—	—	—	6 19	—	8 06	11 33	2 52
5 50	—	2 06	7 40	—	—	—	10 28	—	—	11 54	i. Zimony é. 3 54	10 23	—	—	—	—	5 49	—	7 35	—	2 05
5 58	—	2 14	7 50	—	—	—	10 38	—	—	12 04	é. Belgrád i. 3 43	10 15	—	—	—	—	5 40	—	7 25	—	1 57

JEGYZET: A vastagon nyomott percek éjjeli időt jelentenek.

- 1) Indul Budapest ny. p. u.-ról minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap, Kiskőrösről le minden szerdán, pénteken, szombaton és hétfőn Konstantinápolyba.
- 2) Indul Belgrádból minden hétfőn, kedden, csütörtökön, szombaton, Ujvidékről fel minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap Páris felé.
- *) Feltételes megálló. Az állomásoktól jobbra levő számok alulról felfelé olvasandók.

4°-OS—5°-OS

alapon

törlesztéses-kölcsönökért
a felek

közvetlenül fordulhatnak hozzánk
25—65 évi időtartamra

tőke-kamat törlesztésre beosztva

Földbirtokra városi házakra.

Parcellázásokat finanszírozunk.

Kisgazdák által megvásárolt nagy
földbirtokot széparcellá-
zunk, ahhoz szükségeltető pénzt
esetleg előre folyósítatjuk.

Eladósodott birtokot szintén
finanszírozunk.

II-od III-ad helyű kölcsönöket
folyósítatunk

Agrária Kereskedelmi

Részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 2.

Földbirtok érték 75—85 százalékáig.

Lakás

a Jenő herceg utca 20. szám alatti házban
mely áll 3 szobából, előszobából, konyhából,
pincéből, padlásból, — villanyvilágítással —
azonnal kiadó. Bővebbet nyújt Lerch Adolf
Teremini utca 15. szám.

Kocsó tűzifa!

—
—
—
Ajánlunk a t. vevőközönségnek
mai naptól fogva míg a készlet tart,
helyt Dunapart

elsőrendű száraz bükkfahasábot méterenkint
38.— koronáért,

ugyszintén ajánlunk elsőrendű dara-
bos porosz kőszemet mélyen leszállított
mérsékelt árban — Rendelések iró-
dánkban Haltér 12. (telefon 9.) vétet-
nek fel. **Schwarz testvérek.**

Kiadó.

augusztus hó elsejétől a II. Rákóczi Ferenc
ut 73. számú házban egy modern udvari
lakás (villanyvilágítással) mely áll 2 szoba-
előszoba-, konyha-, éléskamra-, padlás- és
fáskamrából. Bővebbet jelzett házban.

Házeladás.

Peics utca 19. szám alatti ház szép kerttel
szabad kézből eladó.

Eladó.

Öt szobából álló uri lakás 1 és fél hold
szőlővel külön gazdasági házzal a futtaki
országút mellett. Bővebbet: Szalkay Sándor
városi adótitkár.

Kiadó lakások.

Bem utca 9. szám alatt újonnan épült házam-
ban egy lakás, amely 3 utcai, 1 udvari
szobából, előszobából, fürdőszobából, pincéből,
konyhából, éléskamrából, padlásból áll és
amelynek külön udvara van, azonnal kiadó.
Azonfelül kiadó 4 lakás, 2—2 szobával, 1 kony-
hával, éléskamrával és fáskamrával azonnal.
Bővebbet a háztulajdonos, Stadler Lőrinc
nyújt Bem utca 40.

Eladó.

Egy fél hold szőlő Kamenicán, gyönyörű
kilátás, kitűnő forrásvíz, pormentes helyen,
dr. Szlezák nyaralója mellett — jutányosan
eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: dr. Márkus
Demeternél, Ujvidék.

A kávé minden háztartásban nélkülözhetetlen napiital lett.
A reggeli kávé mindenki, a hölgyek az ozsonait is olyannyira
megkedvelték, hogy ez élvezettől többé senki el nem szokik.

A különböző világtájakból importált kávészemek nem egyenértékűek
s óriási gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a különböző minőségű kávékat
jóság és kiadóság tekintetében helyesen elbírálhassuk.

A kávéfajoknak szakszerű megítélését és a pörkölésre alkalmas
minőségek helyes összeállítását tűztük ki feladatul s ezzel azon kellemes
helyzetben vagyunk, hogy a legfelségebb minőségű kávékat hozhatjuk
forgalomba.

Kávénkát villanyerővel pörköljük, ennek előnyei:

Legfinomabb tiszta iz.

Tökéletes erős zamat.

Legnagyobb kiadóság.

Egy próba meggyőzi, hogy kávéink a legjobbak.

1. sz.	Háztartási keverék	1 kilós csomag	K 3.20
2. "	Jó háztartási	" " " "	" 3.60
3. "	Karlsbadi	" " " "	" 4.40
4. "	Mágnás	" " " "	" 4.80
5. "	Wagner	" " " "	" 5.20
6. "	Gyöngy finom	" " " "	" 3.80
7. "	Gyöngy legfinomabb	" " " "	" 4.80

Kiváló tisztelettel

Wagner Testvérek.

Gyártmányok:

Luxus-hintók, üzle-
ti-kocsik, homok-
futó-kocsik, vadá-
szati-hajtókocsik, ::
mentő-kocsik, omni-
buszok, halottas-
kocsik- és luxus-
szánkók a leggy-
szerűbbtől a legfi-
nomabb kivitelig. ::

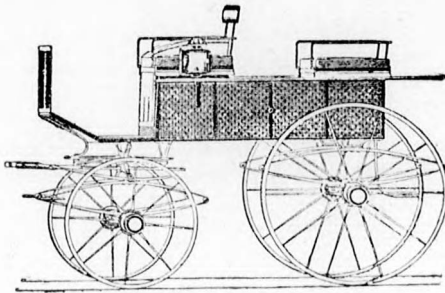
Állandó nagy készletet

tartunk továbbá az
összes hajlított ::
kocsialkatrészekből
(kocsikások, kocsi-
kerekek, kerékfal-
pak, amerikai és
francia kocsirudak).

Számos kitüntetés és elis-

*** merő levél. ***

Gyártmányaink legutóbb a lon-
doni magyar kiállításon 1908-ban
arany éremmel lettek kitüntetve.

Műhelyeinkben a
kocsi előállításához
szükséges összes ::
iparágak egyesítve
vannak, úgy hogy
a kocsi egyöntetű
vezetés alatt készül
minden részében.

Használt kocsik ::
javítottak vagy be-
:: eszereltetnek ::

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Megyei és inter-
urban telefonszám:
:: 134. ::

Első délmagyarországi kocsigyár

Reich Mátyás és Lebherz Károly,

:: Ujvidék a (Limán-on). ::

Köszönetnyilvánítás.

Hosszu időn át iparkodtam Ujvidék és környéke nagyérdemű hölgy-
közönségének elismerését kiérdemelni. A páratlanul megnyilvánult támogatás
bizonyítja, hogy én, valamint nőm érdemessé tettük magunkat arra, hogy ezen
elismerésben részesedtünk. Ezért hálás szívet mondunk mindketten bucsut e
derék és érdemes közönségnek, midőn a fővárosba való költözésünket tisztelettel
jelentjük. Kérjük, hogy tartsanak meg bennünket nagybecsű emlékekben és
esetleges szükségleteiket továbbra is nálunk szerezzék be. A fővárosban több
alkalmunk van a divat fejlődését figyelemmel kísérni és így fokozott igyekvéssel
iparkodunk megrendelőink nagybecsű igényeit kielégíteni.

Különösen az ujvidéki és környékbeli igen tisztelt megrendelőinek,
kik bennünket a fővárosban is felkeresni sziveskednek, nagyon jutányosan szol-
gáljuk ki, miután megtiszteltetésnek vesszük, ha továbbra is szerencsések lehe-
tünk megrendelőink közé számítani az ujvidéki és környékbeli igen tisztelt
hölgyközönséget. Sokkal könnyebben tehetjük ezt, mert nagyobb és jobb meg-
bízható munkaerő áll rendelkezésünkre a fővárosban, mint vidéken. Budapesti
címünk állandóan az ujvidéki városháza előtti hirdetésünkön látható (Korona-
herceg utca 6. szám.)

Mintaderék után készítek vidékre is. Jó kivitelért kezeskedem.

Teljes tisztelettel

Weith Hermann és neje

Budapesti cím: Koronaherceg utca 6.